

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VII. Argumenta contendentia non posse peccatum quoad speciem
levius superare peccatum in specie superiore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO SEPTIMA.

Argumenta contententia non posse peccatum quoad speciem levius superare peccatum in specie superiore.

I.
Obj. Ex majori merito aut demerito nullum delictum argumentum ad maiorem perfectionem vel malitiam actus.

OBJECIES primò contra conclusionem secundam, sectione præcedente, num. 6. positam: multi actus boni, quamvis in specie inferiori, si tamen sæpiùs repetantur, majus præmium merebuntur, quam actus aliquis perfectissimus charitatis, ut factâ calculatione, cuiusvis facile constabit, hi nihilominus actus non solum non excedunt in perfectione, sed nec adæquant actum charitatis, neque etiam tantum Deo placent quantum hujuscemodi actus. Confirmatur: peccata enim venialia ita multiplicari possunt, ut plus pœnæ mereantur, quam aliquod peccatum mortale, ut si peccatum illud mortale mereatur pœnam ut centum, peccatum autem veniale pœnam solum ut unum, in hoc casu centum peccata venialia æqualem illi pœnam merebuntur, ducenta aut mille multò majorem, cum tamen peccatum quodvis mortale sit omnibus hisce venialibus longè gravius, ergo ex merito vel demerito nullum delimitur argumentum ad majorem vel minorem perfectionem aut malitiam actus probandam.

Peccatum unum mortale gravius est omnibus venialibus.

II.
Magis Deo placet multum in specie inferiore, quam unum aliquis in superiore.

Ad argumentum dico cum P. Arriagâ citato concedendam esse consequentiam. Unde existimo multos actus virtutis inferioris posse esse majoris meriti etiam intensivè moraliter, juxta dicta de peccatis sectione præcedente, num. octavo, magisque Deo placere, quam aliquem actum in ordine superiore, & consequenter actus illos, quamvis quoad speciem leviores, posse ita multiplicari, ut præ hoc virtutis perfectioris actu sint viro prudenti eligendi.

III.
Quantumcunque multiplicentur peccata venialia non accedunt ad gravitatem unius mortalis.

Ad Confirmationem nego antecedens; peccata enim venialia, quantumcunque multiplicentur, etiam, si velis, in infinitum, nunquam perveniunt ad gravitatem unius peccati mortalis, nec mereantur pœnam pœnæ peccati mortalis simpliciter æqualem. Ratio est: quamvis namque peccata venialia sæpiùs multiplicata mereri possint pœnam æquè intensam, imò intensiorem quam peccatum aliquod mortale, hanc tamen ad tempus tantum finitum merentur, ad paucos scilicet dies; omne autem peccatum mortale meretur pœnam intensivè gravem, eamque æternam duraturam; multo verò gravius est omnium judicio pœnam intensissimam per totam æternitatem perpeti, quam notabiliter intensiorem ad breve tempus perferre. Idem est si quis cum uno mortali compararet infinita venialia, puniri enim hæc merentur pœnâ infinite intensâ, sed exiguo tantum tempore duraturâ, cum quodvis mortale mereatur pœnam æternam.

In infinita venialia non merentur pœnâ æqualem uni mortali.

IV.
Quod peccatum veniale

Dices: peccatum veniale in inferno punitur pœnâ æternâ, ergo centum peccata venialia plus

puniuntur simpliciter, quam unum aliquod mortale. Multi negant antecedens; dicunt namque, postquam tanto tempore pœnam quis peccato veniali debitam sustinuerit, ac meretur, non amplius eum illius intuitu puniri; quamvis enim, inquit, non possit quisquam in inferno pro peccato veniali satisfacere, potest tamen pro eo satis pati. Quod si de facto homines ob peccata venialia æternum in inferno puniantur, est, inquit S. Thomas, quia conjunguntur cum mortali, ac proinde pœnâ illius continuatio in mortale peccatum refundenda potius est, quam in veniale.

in inferno pœnâ æternâ punitur, id pœnâ potius peccati mortalis.

Objicies secundò: in Republicâ quacunquæ, etiam optime instituta, passim videmus leviora quædam peccata gravius puniri quam alia majora, frustra ergo ex majore vel minore pœnâ ob peccata inflictâ contendimus metiendam esse illorum gravitatem. Respondetur negando consequentiam: homines siquidem non tam gravitatem peccatorum in se, & prout sunt contra Deum considerant, quam prout nocumentum asserunt Reipublicæ. Accedit, quibusdam locis homines alicui vitio esse maxime deditos, quæ de causâ, ut huic malo occurrant ii quibus Reipublicæ aut civitatis moderatio incumbit, strictiores severioresque contra illud vitium leges faciunt, multoque acerbiores illi pœnas statuunt, quam aliis, quamvis re ipsa gravioribus, ut nimirum ab eo homines ad quod maxime proclives sunt, deterreant. Deus verò peccatorum tantum gravitatem secundum se spectat, sicque quod re ipsa atrociora sunt, eò graviolem pro iis pœnam infligit. Unde ex punitionis à Deo provenientis diversitate optime colligitur major vel minor gravitas peccati.

V.
Cur in Republicâ à leviora interduo peccata gravius puniuntur, quam peccata majora.

Ex diversitate pœnâ à Deo inflictâ ratio colligitur major vel minor gravitas peccati.

Id verò hic notandum: quamvis in quibusdam rebus fieri possit compensatio, ita ut plurimæ inferioris ordinis judicio prudentis viri æquivalent, imò excedant rem aliquam in ordine superiore, ut supra diximus peccata mortalia ita multiplicari posse, ut adæquent, & etiam superent peccatum aliquod mortale ordinis superioris, & in rebus Physicis magna vis argenti unam particulam auri: in omnibus tamen rebus hoc non tenet; in nonnullis etenim tanta est in morali æstimatione distantia, ut nunquam censeri possint rem ordinis alicujus superioris exæquare: sic raræ aut multæ quantumcunque multiplicentur, nunquam censeri possunt in prudenti judicio æquales uni homini, vel Angelo, ita tamen multiplicari possunt homines, ut prudenter judicari possint uni Angelo superiores, sicque Deus absque dubio raris omnibus carere mallet, quam uno homine, non tamen omnibus potius hominibus carere, quam uno aliquo Angelo. Unde dici potest Deum magis appreciativè in omnibus hominibus complacere, quam in uno Angelo. Quando autem fieri possit hæc compensatio, quando non, relinquatur judicio prudentis viri. Ex his ergo tandem infero, peccata venialia, quantumcunque multiplicentur, nunquam in gravitate & malitiâ exæquare, nedum superare posse unicum peccatum mortale, ut etiam supra, num. 3. & 4. ostensum est.

VI.
In quibusdam rebus ordinis inferioris, res horum est compensatio, in aliis non potest.

ubi fieri potest compensatio relinquatur iudicio prudentis viri.

Peccata venialia non possunt æquare unum mortale.